

17 juni 2018

Fietsblog GLD-6: Grensconflicten en broedertwisten

Er hangt een verhaal rond de fontein op de Brink in Deventer, de startlocatie van mijn fietstocht vandaag. Dat dit een Brink heet en geen

Markt geeft trouwens aan dat ik met het oversteken van de IJssel, ook een taalgrens ben gepasseerd.

Deventer is na Amersfoort de tweede grote stad waar ik een uitstapje waag. Het is begrijpelijk dat grote winkelketens standaard in grotere steden nestelen om aan behoefte te kunnen voorzien. Deventer biedt ze hier ook graag de gelegenheid toe. Maar dat geeft de winkelstraten van de stad soms een erg onrustig beeld. Omdat sommige pandjes er piekfijn uitzien en passen in het plaatje van het jaarlijkse Dickensfestijn, zien anderen er storend standaard uit. Wat in andere steden kan, kan hier al snel niet. Ook valt het me op dat enkele gebouwen over de ornamenten wel een erg dikke, grijze of crèmekleurige laag verf hebben. En zo is ook de fontein op de Brink bewerkt.

De Fontein zou in 1894 opgeleverd worden als feestelijke afsluiting van het aansluiten van heel Deventer op het waterleidingnetwerk. De bouwer van de watertoren en de leverancier van de gietijzeren transportleidingen en van de loden leidingen voor in de gebouwen, had daar het mooie bedrag van 4.000 gulden voor over. Men kwam op het idee om op de Brink een spuitende fontein te bouwen, waarmee het wonder van de waterkracht uit de watertoren zichtbaar gemaakt kon worden. Maar wanneer je toch water liet stromen waarom niet meteen een urinoir bouwen, dat je met het water van de fontein laat doorspoelen? De vele cafés en restaurants die ook toen al aan de Brink gelegen waren, hadden er wel oren naar, maar geen geld voor over. De fontein kwam er niet.

Totdat men de inzameling onder de burgerij voor het feest ter ere van de kroning van Wilhelmina in 1898 slim wist te besteden. De fontein van 4.000 gulden, met allerlei symboliek die niets met de jonge koningin te maken had of heeft, kreeg voor 2.000 gulden in gouden letters een opschrift die aan dat heugelijke feit memoreerde. En de fontein kon gebouwd worden, inclusief toilet voor heren.

De middeleeuwse stank van het toilet, zeker op de marktdagen wanneer ernaast vis verkocht werd, begon eind jaren zestig de mensen te storen. Bovendien nam de fontein ruimte in beslag voor het nieuwste object van verering, de auto, die je graag dicht bij het café of het restaurant wilt parkeren. De fontein werd gesloopt.

Er waren bij de gemeente gelukkig enkele vooruitziende geesten die minder gevoelig waren voor de modieuze trends van die tijd. Vast ook fietsers. Zij demonteerden de fontein en het urinoir en bewaarden ze voor later. Bijna vijftientig jaar later kwam er een oproep uit de burgerij en de horeca op de Brink om de fontein weer in ere te herstellen. In 1984 werd de fontein herbouwd, ditmaal zonder urinoir, dat dan weer wel.

Wanneer ik de Brink affiets duurt het even voordat ik de stad uit ben. Deventer is een havenstad en er staan nog al wat bruggen open. Maar wanneer ik bij de stadsgrens aankom, is al die activiteit ook direct verleden tijd. Ik duik figuurlijk de bossen in. Ik rij over door bomen omzoomde asfaltwegen, tussen het overige (vracht)verkeer, dat bijzonder attent rekening met me houdt. Ik rij over door bomen omzoomde klinkerwegen, die even breed zijn als fietspaden elders. Ik rij over door bomen omzoomde steenslagwegen, waar alleen bestemmingsverkeer en fietsers mogen komen. Ik rij over door bomen omzoomde zandwegen, waar alleen de boswachter en fietsers komen. Kortom: ik ben in het coulisselandschap beland.

Een zo'n slingerende steenslagweg leidt me naar het OXerhof, een buitenplaats van de Hertogen van Gelre. Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog hielden de nazi's op het OXerhof politieke gevangenen vast. In de laatste dagen van de Tweede Wereldoorlog, vlak voordat ze vluchtten, schoten ze de laatste tien gevangenen dood. Nu is het OXerhof een studiecentrum. Er komen filosofiestudenten voor hun retraites. Om te studeren, mediteren, werken en om ervaringen te delen. Een zo'n ervaring draag ik vandaag met me mee, mijn vrouw appte me dat de kat van de burens is overreden. De grote rooie kater die bij het uitgaan van de lagere school bij ons in de straat, zich geduldig door alle passerende kinderen liet aaien.

Zelf deze route ontdekken?

Bovenstaande blog gaat over [traject 6](#) van de route [Fietsen over Grenzen](#). Dit traject loopt van Deventer naar Laren. [Lees meer over dit traject](#).

Geschreven door Marc Beek

Mijn naam is Marc Beek (54 jaar, Harderwijk) en ik ga Fietsen over Grenzen. Ik ben een ervaren vakantiefietser, dus weet mijn tempo aan te passen aan de schoonheid van het landschap en de bezienswaardigheden op de route. Al fietsend ga ik op zoek naar de geschiedenis van toen en dat in woord verbinden met het leven van nu. Want die grens uit het verleden vormde dan wel ooit een barrière, vaak was het ook een aanmoediging om grenzen te verleggen.

Deel deze pagina op social media:

[< Vorige](#)

[Volgende >](#)

De stadspoorten van Nijkerk